

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Kód materiálu:	VY_12_INOVACE_13_LIDICE		
Název materiálu:	Lidice		
Předmět:	dějepis	Ročník:	9.
Časová dotace:	45 min	Datum ověření:	27. 3. 2012
Jméno autora:	Mgr. Martina Šlapalová		
Klíčová slova:	Lidice, pomsta, utrpení		
Výchovné a vzdělávací cíle:	Seznámit žáky s důsledky atentátu, s vyhlazením Lidic.		
Rozvíjené klíčové kompetence:	K učení občanské		
Anotace, metodický list:	Žáci si přečtou text. Do sešitu si vypíší dva úryvky (3-5 řádků), které na ně nejvíce zapůsobily a okomentují proč. V kruhu vylosovaní žáci přečtou pasáže a vysvětlí, proč je zaujaly.		
Použité zdroje:	BINET, Laurent. HHH1. Argo, Praha 2010, s.311-313. ISBN 978-257-0354-0.		

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

27. května ve večerních hodinách byl Státním tajemníkem K. H. Frankem vyhlášen Je večer a všude vládne klid. Lidé se už vrátili z práce a v domcích, odkud ještě vane libá vůně večeří smíšená s nakyslým pachem zelí, se postupně zhasíná. Na Lidice se snáší noc. Místní si půjdou lehnout brzy, protože zítra musejí jako vždycky časně vstát a vyrazit na šachtu nebo do továrny. Havíři i kováci už spí, když se zdálky začne ozývat hluk motorů. Ten zvuk se zvolna blíží. Venkovským tichem se sem sune řada krytých nákladních aut. Pak motory utichnou a nahradí je úporný klapot, který se rozlije ulicemi jako tekutina potrubím. Když se jednotlivé siluety spojí do skupin a každá skupina zaujme určenou pozici, klapot ustane. Noční ticho roztrhne lidský hlas a cosi německy zavelí. V tu chvíli to začne.

Lidičtí, zburcovaní ze spaní, nic nechápou, nebo aspoň ne úplně. Vojáci je vytahují z postelí, vyhánějí z domů údery pažeb, všechny je shromáždí na návsi před kostelem. V obklíčení příslušníků Schutzpolizei se tu sejde na pět set spěšně oblečených, vyjevených a vyděšených mužů, žen a dětí. Nemohou tušit, že tahle vojenská jednotka sem byla přivezena speciálně z Halle-an-der-Saale, z Heydrichova rodného města. Zato už vědí, že zítra do práce nikdo nepůjde. A pak se Němci dají do činnosti, z níž se má brzy stát jejich nejoblíbenější kratochvíle: do třídění. Ženy a děti zavřou do školy. Muži jsou nahnáni do jednoho statku a namačkáni do sklepa. Začíná nekonečné čekání, tváře pohlcuje totální úzkost. Děti ve škole pláčou. Němci venku běsní. Vědomě, zuřivě rabují a plení všech devadesát šest domů i veškeré veřejné budovy včetně kostela. Knihy a obrazy, které považují za bezcenné, jsou vyházeny okny, na návsi navršeny na hromadu a spáleny. Z ostatních věcí zabavují rádia, kola, šicí stroje... Po těch několika hodinách, které jim tahle práce zabere, je z Lidic hromada trosek.

V pět ráno si Němci pro vesničany přijdou. Místním se naskytne pohled na vesnici obrácenou vzhůru nohama a na policisty, kteří pořád ještě pobíhají křičí a odnášejí, co se odnést dá. Ženy a děti jsou nahnány do nákladáků, které vyrazí do sousedního Kladna. Pro ženy je to jen zastávka na cestě do Ravensbrücku. Děti budou matkám odebrány a poslány do Chelmna až na hrstku těch, které budou shledány vhodnými k poněmčení - těch se ujmou německé rodiny. Muži se shromáždí před zdí, ke které byly naházeny slavníky. Nejmladšímu je patnáct, nejstaršímu čtyřiaosmdesát. Pět jich je nahnáno ke zdi a jsou zastřeleni. Pak dalších pět, a tak dále. Slavníky mají zabránit střelám, aby se odrážely. Jenže muži ze schupa nemají zkušenosti Einsatzgruppen. S přestávkami sběrem mrtvol a opětovným řazením zástupu čekajících se to všechno nekonečně táhne, muži čekají celé hodiny, než na ně dojde řada. Aby to šlo rychleji, rozhodnou se vojáci že zdvojnásobí počet a začnou muže brát po deseti. Starosta, který má za úkolu každé skupinky nahlásit totožnost popravených přijde na řadu v té poslední. Právě díky němu Němci ušetří devět mužů, kteří nejsou z vesnice, jen sem přišli na návštěvu, zastihl je tu zákaz vycházení a přátelé je u sebe nechali přespat. I ti budou ale v Praze popraveni. Devatenáct dělníků, kteří se vrátí z noční směny, zjistí že vesnice je vyrabovaná, rodiny pryč, mrtvoly přátel ještě teplé. A jelikož Němci jsou stále na místě, jsou i oni neprodleně zastřeleni. Vojáci zabijí dokonce i psy.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tím to ale nekončí. Hitler rozhodl, že Lidice budou jeho katarzí, že si tu symbolicky vybijí svůj vztek a touhu po pomstě. Zklamání nad neschopností Říše vypátrat a potrestat Heydrichovy vrahy tu vede k systematické hysterii překračující veškeré představy. Rozkaz zní: doslova vymazat Lidice z mapy. Hřbitov je znesvěcen, stromy v sadech vyvráceny, domy jsou vypáleny a země posypána solí, aby tu už nikdy nic nerostlo. Vesnice se promění v pekelnou výheň. Buldozery, které mají odklidit trosky, už jsou na cestě. Po Lidicích nesmí tam, kde ležely, zůstat ani stopy.

Hitler chce předvést, jak tvrdá je odplata, když vzdorujete a Lidice mu poslouží jako exemplární příklad. Dopustil se ale vážné chyby. Už dávno totiž ztratil míru, a tak si ani on, ani nikdo z jeho okolí neuvědomí, jakou odezvu ve světě vzbudí zkáza Lidic a bezstarostnost, s jakou se o ní nacisté šíří. Až dosud se své zločiny snažili maskovat - sice jen chabě, ale přesto zachovávali alespoň jisté vnější dekorum, takže ti, kdo o to stáli, mohli před pravou povahou režimu zavírat oči. Lidicemi se ale Německo odmaskovalo před celým světem. V následujících dnech to Hitler pochopí. Tentokrát totiž nezačne řídit SS, nýbrž mocnost, jejíž sílu Führer nepochybně ani trochu nechápe: celosvětové veřejné mínění. Sovětské noviny napíší, že od nynějška budou lidé bojovat se jménem Lidic na rtech. A nemýlí se. V anglickém Birminghamu uspořádají místní horníci sbírku na budoucí obnovu vesnice a vymyslí heslo, které obletí svět: „Lidice budou žít!“ Ve Spojených státech, v Mexiku, na Kubě, ve Venezuele, v Uruguayi i v Brazílii se místa, čtvrti a dokonce i vesnice přejmenovávají na Lidice. Solidaritu projevují v Egyptě i v Indii. Spisovatelé, skladatelé, režiséři i dramatikové vzdávají Lidicím hold ve svých dílech. Noviny, rozhlas i televize se předhánějí ve zpravodajství. Americký ministr námořnictva prohlásí: „Jestli se nás naše děti někdy zeptají, proč jsme v téhle válce bojovali, budeme jim vyprávět o Lidicích.“ Jméno mučednické vesnice se píše na bomby, které Spojenci shazují na německá města, a podobně zdobí i na Východě sovětské vojáky věže tanků T-34. Tím, že Hitler nejednal jako hlava státu, kterou je, nýbrž jako obyčejný psychopat, kterým je rovněž, utrpí kvůli Lidicím tu nejdrtivější porážku v oblasti, o které se domníval, že ji mistrovsky zvládá: na konci měsíce nezvratně prohrál propagandistickou válku na mezinárodní úrovni.

BINET, Laurent. *HHhH1*. Argo, Praha 2010, s.311-313. ISBN 978-257-0354-0.